معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی کرمان

طرح دوره

روش های ارزیابی دانشجو ۲

کارشناسی ارشد آموزش پزشکی

کلیه حقوق متعلق به دانشگاه علوم پزشکی کرمان است. هرگونه کپی یا بهره برداری منوط به اجازه این دانشگاه است.

درس روش های ارزیابی دانشجو ۲

۱. مشخصات و شناسنامه درس

عنوان	اطلاعات
رشته و مقطع	کارشناسی ارشد آموزش پزشکی
نیمسال ارائه	نیمسال سوم دوره کارشناسی ارشد
تعداد واحد	۲/۵ واحد (۱/۵ واحد نظری+۱ واحد عملی)
دانشگاه	دانشگاه علوم پزشکی کرمان
نحوه ارائه	حضوری و غیرحضوری
روش‌های ارزشیابی	آزمون‌های عملی و ارائه پروژه
محل/بستر ارائه	مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی و سامانه‌های آموزش غیرحضوری
آخرین بازنگری	تابستان ۱۴۰۵

مشخصات اساتید مسؤول:

نام	نام خانوادگی	گروه	شماره تماس
سارا	شفیعان	آموزش پزشکی	۰۳۴۳۱۳۲۵۳۴۵

۲. توصیف درس

درس روش‌های ارزشیابی دانشجو ۲ با تمرکز بر ارزشیابی عملکرد و شایستگی‌های بالینی، به بررسی مبانی، روش‌ها و ابزارهای سنجش دانشجویان علوم پزشکی می‌پردازد. دانشجویان در این درس با روش‌هایجویان علوم پزشکی می‌پردازد. دانشجویان در این درس با روش‌های و نگرشی، اصول طراحی آزمون‌های عملکردی و معیارهای کیفیت آزمون‌ها آشنا می‌شوند.

محور اصلی درس، توانمندسازی دانشجویان برای طراحی، اجرا، تحلیل و نقد آزمون‌هایی مانند OSCE، DOPS، Mini-CEX، آزمون‌های مبتنی بر کیس و پرونده بیمار، Logbook و Portfolio است. همچنین روایی، پایایی، عدالت، استانداردسازی، قابلیت اجرا و تأثیر آموزشی آزمون‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرد.

کلیه حقوق متعلق به دانشگاه علوم پزشکی کرمان است. هرگونه کپی یا بهره برداری منوط به اجازه این دانشگاه است.

۳. اهداف آموزشی

الف) هدف کلی:

انتظار می‌رود دانشجویان پس از گذراندن این درس بتوانند:

۱. انواع روش‌های ارزشیابی دانشجو در آموزش بالینی را تحلیل کنند.
۲. ابزارهای مناسب برای سنجش عملکرد و شایستگی بالینی طراحی کنند.
۳. روایی و پایایی آزمون‌های بالینی را بررسی و بهبود دهند.
۴. آزمون‌های اجراشده را از نظر علمی و اجرایی نقد کنند.
۵. راهکارهایی برای اصلاح و ارتقای کیفیت آزمون‌ها ارائه دهند.
۶. تأثیر روش‌های ارزشیابی بر آموزش و یادگیری دانشجویان را تفسیر کنند.

ب) اهداف اختصاصی:

الف) اهداف شناختی

دانشجو در پایان دوره قادر خواهد بود:

۱. ضرورت و نقش آزمون‌های پیشرفت تحصیلی بالینی را توضیح دهد.
۲. حیطه‌های مختلف مورد سنجش در آموزش علوم پزشکی را شناسایی و مقایسه کند.
۳. سطوح شکل‌گیری و رشد مهارت‌های بالینی را توضیح دهد.
۴. روش‌های مختلف جمع‌آوری شواهد برای ارزشیابی دانشجو را شرح دهد.
۵. آزمون‌های OSCE، DOPS، Mini-CEX، Portfolio و Logbook را تعریف کند.
۶. نقاط قوت و محدودیت‌های هر یک از روش‌های ارزشیابی را تحلیل کند.
۷. اصول روایی و پایایی آزمون‌های بالینی را توضیح دهد.
۸. تأثیر روش‌های ارزشیابی بر یادگیری، رفتار آموزشی و عملکرد دانشجویان را بررسی کند.

ب) اهداف نگرشی و عاطفی

دانشجو در پایان دوره:

۱. به ضرورت ارزشیابی عادلانه، معتبر و استاندارد باور داشته باشد.
۲. در نقد سازنده روش‌ها و ابزارهای ارزشیابی مشارکت کند.
۳. مسئولیت خود را در ارتقای کیفیت ارزشیابی دانشجویان بپذیرد.
۴. ارزشیابی را به‌عنوان بخش جدایی‌ناپذیر فرایند یاددهی–یادگیری تلقی کند.

کلیه حقوق متعلق به دانشگاه علوم پزشکی کرمان است. هرگونه کپی یا بهره برداری منوط به اجازه این دانشگاه است.

ج) اهداف مهارتی

دانشجو در پایان دوره قادر خواهد بود:

۱. یک آزمون **DOPS** را با استفاده از چک‌لیستی شامل حداقل ۱۰ آیتم طراحی کند.
۲. یک آزمون **OSCE** شبیه‌سازی‌شده را با حداقل ۴ ایستگاه طراحی و اجرا کند.
۳. یک آزمون بالینی اجراشده را نقد کرده و گزارشی شامل حداقل:
   - پنج نقطه قوت؛
   - پنج نقطه ضعف؛
   - تحلیل روایی؛
   - تحلیل پایایی؛
   - بررسی قابلیت اجرا؛
   - بررسی تأثیر آموزشی

۴. روش‌های یاددهی–یادگیری

برای دستیابی به اهداف درس، از روش‌های زیر استفاده می‌شود:

- سخنرانی تعاملی
- پرسش و پاسخ
- بحث گروهی
- آموزش عملی و کارگاهی
- یادگیری مبتنی بر پروژه
- کار تیمی
- طراحی و اجرای آزمون‌های شبیه‌سازی‌شده
- تحلیل چک‌لیست‌ها و فرم‌های ارزشیابی
- مشاهده و تحلیل فیلم‌های آموزشی
- نقد آزمون‌ها و ابزارهای موجود
- ارائه دانشجویی
- فعالیت در محیط‌های آموزش بالینی و گروه‌های بالینی

کلیه حقوق متعلق به دانشگاه علوم پزشکی کرمان است. هرگونه کپی یا بهره برداری منوط به اجازه این دانشگاه است.

۵. جدول زمان‌بندی و سرفصل جلسات (۱۳ جلسه)

جلسه	عنوان اصلی	محتوای کلی و فعالیت آموزشی
۱	تاریخچه ارزشیابی	بررسی سیر تحول ارزشیابی در آموزش پزشکی و تغییر از آزمون‌های سنتی به ارزشیابی عملکرد
۲	مفاهیم ارزشیابی دانشجو	تعریف ارزشیابی، سنجش، آزمون، اندازه‌گیری، بازخورد و قضاوت آموزشی
۳	ارتباط روش‌های مختلف ارزشیابی دانشجو	بررسی مکمل‌بودن روش‌های مختلف و انتخاب روش مناسب بر اساس هدف آموزشی
۴	انواع روش‌های ارزشیابی آموزشی	معرفی و مقایسه روش‌های ارزشیابی در حیطه‌های شناختی، مهارتی و نگرشی
۵	انواع روش‌های ارزیابی دانشجو	بررسی آزمون‌های کتبی، شفاهی، عملکردی، مشاهده‌ای و مبتنی بر محیط واقعی
۶	روش‌های ارزیابی بر اساس سطوح نظریه‌های یادگیری	انتخاب روش ارزشیابی متناسب با سطح یادگیری و نوع شایستگی مورد انتظار
۷	اهداف آموزشی	ارتباط اهداف آموزشی با طراحی آزمون و تدوین شاخص‌های قابل مشاهده و اندازه‌گیری
۸	آزمون‌های مناسب حیطه‌های عملکردی	بررسی روش‌های سنجش عملکرد عملی و مهارت‌های بالینی
۹	آزمون PMP	آشنایی با آزمون PMP، کاربردها، طراحی، اجرا و تفسیر نتایج
۱۰	آزمون KF	معرفی آزمون KF، موارد کاربرد و بررسی نحوه طراحی و اجرای آن
۱۱	آزمون OSCE	طراحی ایستگاه‌ها، تدوین دستورالعمل، طراحی چک‌لیست و اجرای آزمون OSCE
۱۲	آزمون‌های عملکردی مبتنی بر کیس و پرونده بیمار	طراحی سناریو و پرونده بیمار برای ارزیابی استدلال و عملکرد بالینی
۱۳	آزمون Mini-CEX	معرفی Mini-CEX، مشاهده مستقیم، ارائه بازخورد و تکمیل فرم ارزشیابی

کلیه حقوق متعلق به دانشگاه علوم پزشکی کرمان است. هرگونه کپی یا بهره برداری منوط به اجازه این دانشگاه است.

۶. تکالیف و وظایف دانشجویان

دانشجویان موظف‌اند:

۱. در جلسات حضوری و غیرحضوری به‌موقع شرکت کنند.

۲. در بحث‌ها، پرسش و پاسخ و فعالیت‌های گروهی مشارکت فعال داشته باشند.

۳. اصول اخلاق حرفه‌ای، قوانین آموزشی و انضباطی را رعایت کنند.

۴. منابع تعیین‌شده را پیش از جلسات مطالعه کنند.

۵. روش‌های ارزشیابی موردبحث را به‌صورت عملی تمرین کنند.

۶. چک‌لیست‌ها و فرم‌های مناسب برای آزمون‌های مختلف طراحی کنند.

۷. روایی، پایایی و قابلیت اجرای ابزارهای ارزشیابی را بررسی کنند.

۸. در فعالیت‌های گروهی مربوط به تحلیل روش‌های ارزشیابی در گروه‌های بالینی مشارکت کنند.

۹. یک پروژه تیمی پایان دوره را اجرا و ارائه کنند.

۱۰. تکالیف و فعالیت‌های تعیین‌شده را حداکثر تا یک هفته پس از دریافت، برای دریافت بازخورد ارائه دهند.

۷. پروژه پایان دوره

عنوان پروژه

ارزیابی تیمی گروه‌های آموزش بالینی دانشگاه علوم پزشکی کرمان از نظر نوع آزمون‌های عملکردی، نحوه اجرا و تحلیل آزمون‌ها

شرح پروژه

دانشجویان در قالب گروه‌های کاری، یکی از گروه‌ها یا واحدهای آموزش بالینی دانشگاه را بررسی می‌کنند. این بررسی باید شامل موارد زیر باشد:

کلیه حقوق متعلق به دانشگاه علوم پزشکی کرمان است. هرگونه کپی یا بهره برداری منوط به اجازه این دانشگاه است.

- شناسایی آزمون‌های عملکردی مورد استفاده؛
- بررسی تناسب آزمون‌ها با اهداف آموزشی؛
- تحلیل نحوه طراحی و اجرای آزمون؛
- بررسی استفاده از چک‌لیست‌ها یا مقیاس‌های درجه‌بندی؛
- تحلیل روایی و پایایی آزمون؛
- بررسی عدالت و استانداردسازی؛
- بررسی قابلیت اجرا و منابع موردنیاز؛
- تحلیل میزان ارائه بازخورد به دانشجو؛
- شناسایی نقاط قوت و ضعف؛
- ارائه پیشنهادهای اصلاحی و کاربردی.

پروژه باید به‌صورت تیمی انجام شده و در پایان دوره ارائه شود.

۷. نحوه ارزشیابی دانشجو

مؤلفه ارزشیابی	درصد	معادل نمره از ۲۰
مشارکت فعال در کلاس	۱۵٪	۳ نمره
کار عملی بررسی روش‌های ارزشیابی در گروه‌های بالینی	۲۰٪	۴ نمره
پروژه پایان دوره	۲۵٪	۵ نمره
آزمون پایانی	۴۰٪	۸ نمره
جمع	**۱۰۰٪**	**۲۰ نمره**

۸. منابع و مراجع آموزشی

منابع اصلی

1. Miller, G. E. (1990). *The assessment of clinical skills/competence/performance*.
2. Academy of Medical Royal Colleges. (2009). *Improving Assessment*.
3. Amin, Z. (2006). *A Practical Guide to Medical Student Assessment*.

منابع جدید و تکمیلی

4. Dent, J. A., Harden, R. M., & Hunt, D. (2021). *A Practical Guide for Medical Teachers*. 6th ed.
5. Downing, S. M., & Yudkowsky, R. (Eds.). (2009). *Assessment in Health Professions Education*.
6. Thomas, P. A., et al. (2022). *Curriculum Development for Medical Education: A Six-Step Approach*. 4th ed.

کلیه حقوق متعلق به دانشگاه علوم پزشکی کرمان است. هرگونه کپی یا بهره برداری منوط به اجازه این دانشگاه است.

منابع فارسی

۱۰. جلیلی و همکاران. (۱۳۹۶). اصول سنجش و ارزشیابی در آموزش پزشکی.
۱۱. ملکان‌راد و همکاران. (۱۳۸۵). آموزش و ارزیابی بالینی. انتشارات تحفه.

منابع الکترونیکی

- FAIMER (https://www.faimer.org/)
- راهنماهای AMEE، به‌ویژه Guides شماره ۸۱، ۱۰۲، ۱۱۵ و ۱۴۰

کلیه حقوق متعلق به دانشگاه علوم پزشکی کرمان است. هرگونه کپی یا بهره برداری منوط به اجازه این دانشگاه است.